

Centrum audiovizuálních studií

Posudek teoretické diplomové práce – bakalářské ☐ / magisterské ☐

Autor/ka práce: Klára Trsková

Název práce: Statičnost v tvorbě portugalského režiséra Manoela de Oliveiry

Posudek vedoucí/ho práce x ☐Posudek oponenta/ky ☐

Autor/ka posudku (jméno, příjmení, pracoviště): Jan Bernard, CAS

Hodnocení obsahu a výsledné podoby teoretické diplomové práce:

Vhodnost zvoleného cíle a přístupu práce.....A.....

Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu..A.....

Schopnost kriticky vyhodnotit a použít odbornou literaturu....A.....

Logičnost struktury práce, souvislost jejich kapitol a jejich proporce.....A.....

Jazyková a stylistická úroveň práce.....B.....

Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně vyskytují přeжатé pasáže bez udání zdroje, práce nemůže být doporučena k obhajobě) A

Obrazové přílohy v dostatečném rozsahu, oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava ....A.....

Původnost práce, přínos k rozvoji oboru...A.....

Celkové hodnocení diplomové práce (A-F)
...A.....

(vysvětlivky hodnocení: A = výborný výkon převyšující daná kritéria, B = nadprůměrný výkon s minimem chyb, C = průměrný výkon s přijatelným počtem chyb, D = přijatelný výkon s větším počtem chyb, E = výkon vykazující minimální naplnění kritérií, F = nepřijatelný výkon)

Doporučení:

Vlastní slovní hodnocení teoretické diplomové práce obsahuje odstavec shrnující obsah práce a její závěry; rozvádí detailněji hodnocení dílčích kritérií uvedených výše, zejména zdůvodnění známek D, E, F; vyzdvihuje přednosti práce, zvláště v případě hodnocení A, B; formuluje otázky, k nimž se student/ka musí při obhajobě vyjádřit; na závěr uvádí jednoznačné vyjádření, zda autor prokázal či neprokázal schopnost samostatné tvůrčí činnosti ve své oblasti výzkumu, zda jeho práce splňuje či nesplňuje požadavky standardně kladené na diplomové práce, zda vedoucí/oponent práci doporučuje či nedoporučuje k obhajobě a jakou známku navrhuje. Slovní hodnocení má typicky rozsah 1 normostrany; v případě práce bez výtek může být i kratší. U prací, kde není co vytýkat, je namístě položit doplňující otázku ve smyslu, kam by uchazeč pokračoval v dalším výzkumu.

Vlastní slovní hodnocení teoretické diplomové práce:

Bakalářská diplomní práce Kláry Trskové přesahuje obvyklý rámec tohoto typu prací na FAMU tím, že vychází z jejího studia portugalistiky a věnuje se tedy poměrně odlehlému tématu, ležícímu mimo oblast u nás běžně používaných jazyků. Využila stipendia Universidad de Santiago de Compostela ke studiu díla světoznámého portugalského režiséra dokumentárních a hraných filmů Manoela de Oliveiry, který začal více a pravidelněji natáčet až po pádu salazarovského režimu jako téměř osmdesátiletý a svůj poslední film natočil, když mu bylo 105 let. Diplomantka poskytuje stručný přehled jeho života a tvorby a zařazuje ho do kontextu portugalské kultury a politické situace. Blíže se věnuje literárnímu pozadí jeho tvorby v zobrazení komplexů a témat portugalské identity, kořeny tématu statickosti hledá i v dramatu.

Stěžejní část její práce spočívá v pojmenování metod statickosti ve čtyřech jeho hraných filmech, na nichž si všímá především námětu, řešení mizanscény, práce kamery a herecké stylizace. Zdůrazňuje jejich ahistoričnost, umožňující zobecnění tématu a motivů, statickost kompozice, souvislosti s divadelní a výtvarnou stylizací, ale všímá si i toho, jak filmařskými prostředky Oliveira dosahuje vnitřní dynamizace děl, nutné pro podchycení diváckého zájmu a pro rytmus vnímání – dynamismu postavy uvnitř statickosti, víceplánového řešení mizanscény, zcizovacích efektů, způsobu světelné kompozice obrazu, mimořádného používání úhlů pohledu a jízd kamery, její subjektivizace, práce s pohledy do zrcadel, střídání komentáře a dialogu, práce s leitmotivy apod. Vytváří tak vlastně filmy v podobě disputací.

Kdybych měl práci něco vytknout, byly by to jen drobnosti. Nepovšimla si například, že Oliveirův první film má regulerní český překlad (Douro – říční dřina) a že to byl film, jímž se autor zařadil mezi klasiky dokumentárního filmu se značným mezinárodním ohlasem. Nezařazuje také styl jeho filmů do mezinárodního kontextu. I když výslovně deklaruje, že z hlediska rozsahu práce se tím nechce zabývat, stálo by jistě za zmínku alespoň dílo Erica Rohmera či Jacquese Rivetta. Nezmiňuje ani to, zda styl jeho filmů je v nějakém vztahu k její vlastní tvůrčí práci. Dobré by také bylo říci, jaká byla situace v portugalské kinematografii v období Oliveirovy tvorby za presidenta Maria Soarese po karafiátové revoluci. (I když ji Trsková zmiňuje, politický přehled končí v polovině sedmdesátých let. Jinak její bakalářská teze splňuje všechny formální nároky na její logické uspořádání a strukturu, obsahuje dobře formulovaný úvod i závěr, podrobná je i použitá literatura. Zde se však domnívám, že mohla najít i nějaký rozhovor s Oliveirou, kde by o principech své tvůrčí práce hovořil, a zůstává pouze u monografií a jiné druhotné literatury. Jako přílohu obsahuje práce kompletní Oliveirovu filmografii. Autorka zde prokázala schopnost samostatné výzkumné práce.

Doporučuji proto její práci k obhajobě a navrhuji ji hodnotit stupněm A.

Při ní by měla zodpovědět následující otázky:

- 1) Jak se téma diplomové práce vztahuje k její vlastní tvorbě?
- 2) Kdo z Čechů měl velký vliv na současnou portugalskou kinematografii a co by o něm a jeho tvorbě mohla říci?

Prof. PhDr. Jan Bernard, CSc.

30. 8. 2019

Datum: .....

Podpis: .....